

Peter Örn. Foto: Johan Ljungström-SFR

Lars Pettersson, kanslichef Famna

PETER ÖRN, DIALOGEN MED IDEELL SEKTOR

– Vi gör något som aldrig gjorts förut

Under ett halvt års tid pågick samtal mellan staten och den ideella sektorn inom vård och omsorg, den så kallade Dialogen. När detta läses ska den första skörden vara bärgad, i form av ett förslag till överenskommelse som ska stärka sektorns oberoende och roll – både som opinionsbildare och utförare.

– Det ska vara ett levande dokument som följs upp regelbundet, betonar Peter Örn, regeringens politiskt sakkunnige i arbetsgruppen.

En debattartikel av Nyamko Sabuni och Göran Hägglund om de ideella organisationernas betydelse i samhället blev startskottet för Dialogen. En tung arbetsgrupp, bestående av bland andra Peter Örn och statssekreterare från bägge departementen, lade upp strategin och drog i gång arbetet i höstas. Bortåt 90 organisationer av olika typer bjöds in – stora och små, nationella och lokala, "röster" och utförare. Det blev åtta möten med cirka tio organisationer åt gången. Till att börja med.

– Vi ville få fram vilka problem man såg för sin verksamhet och vilka princi-

per man ansåg borde styra relationerna till staten.

Ingen katalogaria

Vart och ett av de åtta mötena valde två representanter som i sin tur utsåg en mindre grupp, där förslag till en överenskommelse sedan diskuterats tillsammans med regeringens arbetsgrupp. En del av de hinder som identifierades var reglerna för upphandling som inte tar hänsyn till idéburna organisationers särart och en kunskapsbrist hos myndigheter och förvaltningar.

– Men det skulle inte bli någon katalogaria, utan vi ville omformulera hindren till principer för hur det borde vara. Tänkbara åtgärder tröskas nu i regeringskansliet, säger Peter Örn till

Ideell & Arbetsgivare i mitten av februari, en dryg månad innan arbetet ska vara klart och en överenskommelse presenteras.

Därför kan inte regeringens politiskt sakkunnige säga så mycket om innehållet, mer än att dokumentet ska innehålla en problembeskrivning och slå fast viktiga principer för relationerna mellan staten och ideella sektorn samt vilka åtgärder staten förbinder sig att vidta.

Ett samlat grepp

När överenskommelsen är klar vidtar intern behandling i de berörda ideella organisationerna, och först efter ytterligare bearbetning i regeringens arbetsgrupp ska det finnas en överens-

FOTO: GUNILLA LUNDSTRÖM

En större roll för den ideella sektorn på vård- och omsorgsområdet rör många politikområden – skatter, finansiering, folkrörelser, hälso- och sjukvård osv.

Fakta Dialogen

Hösten 2006 fick Peter Örn regeringens uppdrag som politiskt sakkunnig i en arbetsgrupp med namnet Dialogen med den ideella sektorn inom vård och omsorg. I slutet av mars 2008 skulle ett förslag till överenskommelse vara klar. Syftet med dialogen var att staten behöver ta vara på sektorns kunskaper, erfarenheter och drivkrafter.

Regeringens arbetsgrupp leddes gemensamt av statssekreterarna Christer Hallerby och Karin Johansson från integrations- och jämställdhetsdepartementet respektive socialdepartementet. Även statssekreterare Ragnwi Marcelind ingår i arbetsgruppen. I Förslagsgruppen från ideella sektorn ingick representanter för sex paraplyorganisationer:

Lars Pettersson, Famna – Riksorganisationen för vård och omsorg, Göran Pettersson, Forum för frivilligt socialt arbete, Ingemar Färm, HSO – Handikappförbundens samarbetsorgan, Anita Fink Knudsen, Arbetsgivareföreningen KFO, Hans Andersson, Cesam – Stiftelsen Centrum för samhällsarbete samt Julio Fuentes, SIOS – Samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige.

När utfallet av detta dialogarbete blir klart är det meningen att regeringens dialog med den ideella sektorn ska fortsätta till andra områden, där idéburna organisationer verkar – som kultur och utbildning, fritid och ungdom.

► kommelse att underteckna för de idéburna organisationerna inom vård och omsorg. En av dem är Famna, vars kanslichef Lars Pettersson ingick i den så kallade förslagsgruppen, en erfarenhet som lett till nya insikter och väckt nya frågor.

– Det är lätt att säga att sektorn ska spela en större roll, men när man sätter sig ned och diskuterar inser man hur komplex frågan är. Om staten och sektorn ska kunna mötas långsiktigt kring frågor om den ideella sektorns roll och utveckling behövs sannolikt nya strukturer skapas, eftersom det inte finns några sådana.

En större roll för den ideella sektorn

FOTO: GUNILLA LUNDSTRÖM

på vård- och omsorgsområdet rör så många politikområden – skatter, finansiering, folkrörelser, hälso- och sjukvård osv. – att det behövs ett samlat grepp. Och kanske nya former för samverkan mellan idéburna organisationer.

– Det är en fråga som redan diskuteras av allt fler och vi har en grupp som börjat ta fram underlag. Kanske behöver vi en gemensam organisation för att tillvarata våra intressen.

Aldrig tidigare

Att det inte funnits en "förhandlingspart" för den ideella sektorn är också förklaring till Dialogens arbetsmetod med stegvisa gruppdiskussioner och val av representanter, menar Peter Örn.

– Vi skapade ett slags informell

representation som tillsammans har vaskat fram hur problembilden ser ut, vilka principer som bör styra och vilka åtgärder som behöver vidtas. Och när regeringen och den ideella sektorn visar vilja att formulera sig tillsammans gör vi något som aldrig gjorts tidigare.

Under arbetet med Dialogen pågick samtidigt slutskedet av folkrörelseutredningen (se artikel sidan 8), som lagt förslag till en permanent delegation bestående av representanter för staten och den ideella sektorn, men det "är två parallella och av varandra oberoende spår", som inte tagit ut varandra utan tvärtom skapat dynamik kring frågan.

– Det var ett medvetet val att inte vänta på utredningen utan sätta igång Dialogen innan utredningen var klar. Men vi har arbetat i samma anda av

respekt för oberoendet och självständigheten för sektorn. Kanske manifesteras en gemensam lösning i en proposition...

Och även om Peter Örn inte kan avslöja innehållet i regeringens förslag till överenskommelse, eftersom det inte är klart, beskriver han gärna vad som skulle underlätta för den ideella sektorn att kunna ta ett större ansvar för vård och omsorg i samhället: Att myndigheter och förvaltningar på alla nivåer har bättre kunskap om sektorns särart, ett förändrat förhållningssätt och att inte försöka detaljstyra utan ha respekt för organisationernas självständighet och oberoende.

– Jag är övertygad om att det här blir bra.

Nina Enström

INTERVJU MED HELENE BERGSTEDT:

Grattis till nya jobbet!

I september 2008 tillträder Helene Bergstedt som vd för Trygghetsrådet TRS.

Helene Bergstedt tillträder som vd för Trygghetsrådet TRS till hösten 2008.

Vem är du?

– För närvarande är jag förhandlingschef på Fackförbundet ST och arbetar operativt och strategiskt med löne-, villkors- och personalpolitiska frågor. Innan dess arbetade jag nästan tolv år i Teaterförbundet, de sista fem åren som förhandlingschef.

Vad vet du om den ideella sektorn?

– Mycket känner jag till från min tid i Teaterförbundet. Jag är bekant med sektorns speciella förutsättningar,

och det lockar mig att få möjlighet att verka i den ideella och idéburna verksamheten.

Vad vet du om Arbetsgivaralliansen?

– Jag vet att Arbetsgivaralliansen är en arbetsgivarorganisation för den ideella sektorn. Jag har också en ganska god bild av vilka branscher som ingår i organisationen och vad medlemmarna kan få hjälp med.

Hur vill du vara som ledare?

– Jag vill uppfattas som tydlig och rättvis. En viktig del i mitt ledarskap är att medverka till att mina medarbetare får växa och utvecklas i sitt arbete.

Vad är du bra på?

– Det har visat sig att jag är bra på att arbeta med människor. Jag är engagerad, samarbetsinriktad och bra på att driva idéer.

Vad gör du på fritiden?

– Just nu renoverar vi huset som vi bor i, och det tar mycket tid. Sedan brukar jag styrketräna ett par gånger i veckan. Jag har en 14-årig son som jag är med så mycket som möjligt och så tycker jag om att umgås med familj och vänner.

Ingrid Strömberg